



סיפורי

מעשיות

לשלחן השבת



פרשת
בהר בחוקתי
כ"ו אייר שנת תשפ"א
לפ"ק
שנה 1, גליון 15

יוצא אל יצי אנסות היכל הקודש הרסלם

אָחַד בֶּן אָחַד, וְלִמְדוֹ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדְר אָחַד. וְאָלוֹ הַשְּׁנַי בָּנִים
הָיוּ אָחַד מֵהֶם בְּרִיָּה כְּנָה, וְהָאֶחָד הָיָה תָם (לֹא שָׁהָה טַפֵּשׁ,
אֲלֹא שָׁהָה לוֹ שִׁכָּל פְּשׁוּט וְנִמְוָד).
רבינו אומר את זה בתחילת הסיפור, כדי שנדע שלא
מדובר בתם שלא היה לו שכל, רק להיפך, התם היה כל
כך חכם שהוא ידע איך להשתמש בשכלו, ללא חוכמות
ופילוסופיה, ולכן הוא היה תמיד שמח, כפי שנראה
בהמשך הסיפור.
וְאָלוֹ הַשְּׁנַי בָּנִים הָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאֹד; אֶף-עַל-פִּי
שְׁהָאֶחָד הָיָה חָכֵם וְהָאֶחָד הָיָה תָם וּמְחֹוֹ הָיָה נִמְוָד, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן אֶהְבּוּ זֶה אֶת זֶה מְאֹד.
רואים מפה שיש כזה מושג ששני אנשים יאהבו אחד
את השני, אפילו שהם שונים בטבעם, כמו שני החברים,
החכם והתם שאהבו מאד אחד את השני על אף שהם היו
שונים אחד מהשני, אחד היה חכם ואחד היה תם, ואת זה
צריכים לדעת ב'שולם בית', שכל זוג יכול לזכות לחיות
יחד באהבה אפילו שהם שונים אחד מהשני בטבעם, בכל
זאת הם יכולים להמשיך ולאהוב זה את זה.

שבת קודש פרשת שמיני, מברכים הודש אייר, שנת תשפ"א לפרט
קטן, ראש הישיבה שליט"א שבת בויליאמסבורג יע"א; בבוקר לאחר
התפילה ב'קידושא רבא' ראש הישיבה שליט"א התחיל סיפור חדש, מעשה
ט, מחכם ותם.
לפני שראש הישיבה שליט"א התחיל הוא אמר: אנו
הולכים כעת ללמוד כזה סיפור מתוך ויפה. מוהרא"ש זכרוננו
לברכה היה אומר תמיד ב'שמיני עצרת', שכשאומרים את
'ספר קהלת' כל אחד רואה כמה זה ספר יפה, וכל אחד
בוודאי מחליט שהוא ילמד את זה כל השנה, ולא יעזוב
את זה, ואותו דבר לגבי הסיפור הזה, המעשה מחכם ותם,
כשלומדים את המעשה כולם חושבים 'אני עוזב את כל
השיעורים שיש לי כל היום אלמד רק את המעשה הזה',
זה כל כך יפה ומתוק ללמוד את זה. בסיפור רבינו מלמד
אותנו איך אדם יכול לעבור את חייו בשמחה וברוגע, על
ידי תמימות אדם זוכה לחיים רגועים, ועל ידי חכמות
ופילוסופיה יש חיים מרים.
ורבינו מתחיל לספר:
מְעֵשָׂה שְׁנַי בְּעָלֵי-בָתִּים הָיוּ בְּעִיר אַחַת, וְהָיוּ גְדוֹלִים
בְּעִשְׂרוֹת, וְהָיָה לָהֶם בָּתִּים גְּדוֹלִים, וְהָיוּ לָהֶם שְׁנַי בָּנִים, לְכֹל

<<<

זה טיפשי לדבר כך, זה מראה שלהתגלח זה
עונש, משהו קשה. אני מבקש מכן מורות יקרות
שתאמרנה לבנות שתבקשנה מהשם יתברך
שתזכנה לאהוב את הדרך איך שהשם יתברך
רוצה שנתלבש, כי איך ששהשם יתברך רוצה
שנתלבש - כך זה יפה.
אישה סיפרה לי, היא נכנסה למוהרא"ש
וזכרנו לברכה בתור כלה והיא אמרה למוהרא"ש
שהיא לא אוהבת זקן, היא רוצה שבעלה ילך ללא
זקן, הוציא מוהרא"ש שטר של מאה דולר ושאל
אותה: "את רוצה שבעלך יראה כמו התמונה
הזאת? את רוצה שבעלך יראה כמו בנג'מין
פרנקלין? פוי!" - אומר לה מוהרא"ש, אז היא
התחילה לחשוב 'אני כבר כן רוצה שבעלי וילדי
ילכו עם זקן כמו שהשם יתברך רוצה', זה הדרך
שצריך לדבר לילדים, אני מדבר כך כל הזמן
לבחורים, ישנם בחורים שרוצים שנשותיהם
ישאירו את השיער השם ישמירנו, אני אומר
להם: "למה אתה צריך את זה, אתה צריך כינים...
אתה צריך שערות ישנות לבנות עם כינים...?"
את זה צריך להחזיר בצורה יפה לילדים,
הם יגדלו באהבה למה שהשם אוהב, צריך
להתחיל לדבר מזה כבר אצל הבנות הצעירות,
כי אצל הבוגרות יכול להיות שהן כבר החליטו
מה הן רוצות, אבל אצל ילדות צעירות אפשר
עוד לפעול את זה.

לשוחח מה מקבלים אם הולכים בצניעות, איך
חוסכים בעיות בחיים, מתברכים מהשם יתברך.
תכנסנה בתלמידות 'אמונת חכמים',
תדברנה הרבה מלציית לצדיקים, צדיקים
יודעים מה טוב, הם יודעים מה יפה, הם יודעים
ממה מגיעות צרות, אנחנו אכן לא יכולים לראות
מה קורה עם מישהי שלא לבושה בצניעות או
משאירה את השיער שלה, אבל הצדיקים, הם
ראו מה קורה למישהי שלבושה בצניעות, כמה
צרות היא חוסכת לעצמה. אני נותן תמיד את
המשל של דבר גשמי, כאשר ילד קטן רוצה
לשחק בבית עם אש מגיעה אימו ולוקחת
את זה ממנו מהר, הילד עדיין לא מבין שזה
מזיק, והוא מתרגז מאד על אימו וצועק: "למה
לקחת לי את זה?!" אדם בוגר מבין כבר שזאת
סכנה. אותו הדבר בצניעות, בלגלג את השיער,
אנחנו לא יודעים כלום, אנחנו לא מבינים מה
רע שמתלבשים כך או כך, אבל הצדיקים הם
ראו והבינו הכל, ולכן הם כל כך הרבה דיברו
והתחננו שלא ילכו כך.
אישה מספרת לי שהיא שמעה באיזה
שיעור: "כאשר משיח יגיע שכל אלו שהתגלחו
- יהיה להן שיער יפה", אמרתי לה שזה לא
נכון, כאשר משיח יגיע יראו מה זה שיער, יראו
שהשיער זה תולעים ארוכות, שיער זה נחשים
ארוכים, כאשר משיח יגיע לא תשתנה התורה,

פינת החינוך

מתוך הקונטרס "היהדות היא יפה"
כמו בנג'מין פרנקלין?!

אני מאוד מבקש מהמורות, בפרט מהמורות
של הכיתות הגבוהות, שתדברנה עם התלמידות
להתגלח אחרי החתונה, אצלינו זהו דבר מאוד
חשוב, אצל מוהרא"ש זה היה יסוד הבית היהודי,
אם לא מדברים מכך הבנות לא ירצו להתגלח
אחרי החתונה.
היה לי כעת סיפור עם כלה, היא ניגשה
לומר לי: "אני לא מסוגלת להסכים שיגלחו את
השיער שלי", אז אמרתי לה: "אם את לא יכולה
- אז את לא יכולה, אי אפשר להכריח אף אחד",
זה מה שענית לה באופן אישי, כשעונים באופן
אישי זהו לימוד בפני עצמו איך צריך לדבר
לאנשים, אך כאשר מדברים בכלליות, כאשר
מורה מדברת בפני כל הכיתה ביחד, היא כן
צריכה לדבר מלהתגלח אחר החתונה. מורה
צריכה לדבר - 'יופי מהו, טוב מהו, מה שהשם
יתברך אומר שזה יפה - זה מה שיפה, מה
שהשם יתברך אומר שזה טוב - זה טוב. כאשר
מדברים עם מישהי באופן אישי לא אומרים:
"אם לא תלכי בצניעות תקבלי עונש", אבל
רבים, כאשר מדברים בפני כל הבנות אפשר

לעבודה זו? הלא העקר הוא רק בשביל התכלית, לשא אשה ולהתפרנס, עדן איני צריך להסתפל על זה, על זה יהיה פנאי להבא, בשנים הבאות, פעת טוב לי להיות משוטט בארץ, להיות במדינות, להשביע עיני בעולם.

הלך בשוק וראה, שנוסעים בעגלה גדולה סוחרים. ושאל אותם: לחיבן אתם נוסעים? ללאגורנא. התקחו אותי לשם? הן. וקבלו אותו לשם, ומשם הפליג לאטליא, משם, לשפאניא. בין כך ובין כך עברו כמה שנים, ועל-ידי זה נעשה עוד חכם יותר מאחר שהיה במדינות רבות. וישב עצמו: פעת ראוי להביט על התכלית.

והתחיל לחשב עם פילוסופיא שלו מה לעשות, ויישר בעיניו ללמד מלאכת צורף (בזהב), שהיא מלאכה גדולה ונאה, ויש בה חכמה, וגם היא מלאכה עשירה. והוא היה בר-הבנה ופילוסוף, ולא הצריך ללמד המלאכה כמה שנים, רק ברבע שנה קבל את האמנות ונעשה אמן גדול מאד, והיה בקי במלאכה יותר מן האמן שלמדו. אחר-כך ישב עצמו: אף-על-פי שיש בידי מלאכה כזו, אף-על-פי-כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יחשב דבר אחר.

החכם אוחז כבר בעבודתו השנייה אבל מכיוון שהוא כזה חכם גדול הוא לא מפסיק להתייטר 'אולי יום אחד יקרה שמה שאני עושה עכשיו לא יהיה שווה כלום', אז הוא הלך לחפש עבודה שלישית...

והלך והעמיד עצמו אצל שטיין-שניידער (מלמש אננים טובות). ומחמת הבנה שלו, קבל אמנות הזאת גם-כן בזמן מעט, ברבע שנה. אחר-כך ישב עצמו עם הפילוסופיא שלו: גם שיש בידי שתי האמנות, מי יודע פן לא יחשבו שניהם; טוב לי ללמד אמנות, שהיא חשובה לעולם. וחקר בהבנה ופילוסופיא שלו ללמד דאקטיריי (רפואה), שהוא דבר הצריך וחשוב תמיד.

החכם אף פעם לא היה מרוצה מהעבודה שלו, תמיד הוא דאג 'אולי יבוא יום שלא יהיה לי פרנסה, שמא לעבודתי העכשווית לא יהיה ערך', וחשב לעצמו ללכת ללמוד רפואה, כי את זה צריכים תמיד, ואם תאמר, אולי כולם יהיו בריאים ואף אחד לא יצטרך ללכת לרופא?! - על זה הוא לא חשב...

ודרך למוד דאקטיריי - שצריכין ללמוד מקדם לשון לטיין (לטינית) והכתב וללמוד חכמות פילוסופיא. והוא מחמת הבנתו למד גם זאת בזמן מעט, ברבע שנה ונעשה דאקטיר גדול ופילוסוף וחקם בכל החכמות.

אחר-כך התחיל העולם להיות בעיניו בלא, פי מחמת חכמתו שהיה אמן גדול בזה וחקם ודאקטיר בזה, היה כל אחד מבני העולם בעיניו בלא.

וזה קורה לאדם שמדמיין שהוא האדם הכי חכם, והוא כבר לא יכול לדבר עם אף אחד כי הוא הכי חכם וכל שאר האנשים לא שווים כלום כנגדו...

וכך הם כל העשירים, הם מדמינים שהם האנשים הכי חכמים בעולם, עד שלא מתאים להם כבר לדבר עם אנשים. אבל מי אתה בכלל?! היכן החכמה שלך?! - אבל כך הם סוברים לעצמם ולא מתאים להם לדבר לאנשים.

וישב עצמו לעשות לו תכלית ולשא אשה.

לימים התחילו השני בעלי בתים הנ"ל לירד, וירדו מטה מטה, עד שאבדו הכל ונעשו אביונים, ולא נשאר להם פי אם הבתים שלהם. והבנים התחילו להתגדל. אמרו האבות הנ"ל להבנים: אין בידינו לשלם עבורכם להחזיק אתכם; עשו לכם מה שתעשו. הלך התם ולמד מלאכת רצען.

והחכם, שהיה בר-הבנה לא היה רצונו לעסק במלאכה פשוטה כזו, וישב בדעתו, שילך בעולם ויסתפל מה לעשות. והיה הולך ומשוטט בשוק, וראה עגלה גדולה עם ארבעה סוסים ונאמיטיש, שהיתה רצה והולכת. ענה ואמר להסוחרים: מאין אתם? השיבו לו: מוארשא. לחיבן אתם נוסעים? לוארשא. שאל אותם: שמא אתם צריכים משרתים? ראו שהוא בר-הבנה ומזוז, והוטב בעיניהם, וקבלו אותו עמם. ונסע עמם ושמש אותם היטב מאד על הדרך. בבואו לוארשא, מאחר שהיה בר-הבנה, ישב עצמו: מאחר שכבר אני בוארשא, למה לי להתקשר עם אלו? אולי יש מקום טוב מהם? אלך ואבקש וראה.

לזה 'חוכמתו' הביאה אותו, עד שהוא כבר סוף סוף הסתדר עם עבודה, הוא התחיל שוב להתייטר 'אולי יש עבורי עבודה יותר טובה'.

והלך בשוק, והתחיל לחקר ולשאל על האנשים שהביא והוא יאם יש טוב מהם. ואמרו לו, שהאנשים הללו הם הגונים, וטוב להיות אצלם, אך שקשה מאד להיות אצלם מחמת שהמשא ומתן שלהם הוא למרחקים מאד.

הלך וראה משרתים של גועלפין, שהיו הולכים בשוק והיו הולכים בדרךם, עם מיני חן שלהם בכובעיהם ובמנעליהם עם הקצוות בולטות וישאר מיני חן שיש להם בהלוקיהם ובמלבושיהם והוא היה בר-הבנה וחרוף, ויישר בעיניו מאד מחמת שהוא ענין נאה וגם הדבר בביתו במקומו. הלך אל האנשים שהביאוהו, ונתן להם תשובות חן, ואמר להם שאין נוח לפניו להיות אצלם. ועל מה שהביאוהו, בעד זה שמש אותם בדרך.

והלך ועמד עצמו אצל בעל-הבית אחד. ודרך המשרתים, שבתחלה צריכים להשכר בפחות ולעשות עבודות כבדות, ואחר-כך פאים למעלות המשרתים הגדולים.

בחורים ואברכים יקרים, רבינו מלמד אותנו פה שאי אפשר לגדול בפעם אחת, אי אפשר להפוך מיד למנהל בחברה, אי אפשר לפתוח מיד 'עסק עצמאי', בתחילה צריך להתחיל בעבודה פשוטה, לעבוד אצל אחד קשה ולהרוויח מעט, ורק אחר כך מקבלים עבודה קלה שעובדים בקלות ומרוויחים יותר כסף.

וכך זה בכל דבר, לא יכולים להיות מיד 'מנהל', ראש ישיבה, קודם מתחילים עם עבודה קשה, עובדים קשה עם ילדים בשכר מועט ואחר כך מקבלים את המשרה היותר גבוהה.

והיה הבעל-הבית עושה עמו מלאכות כבדות, והיה שולחו לאדונים לשאת סחורה בדרך המשרתים, שצריכים לכף יריהם תחת אציליהם להניח הבגר על בליטת היד ברחב הכתף, והיה כבד עליו מאד עבודה כזו. לפעמים היה צריך לעלות עם המשאוי הנ"ל על עליות הגבוהות, והיה קשה עליו העבודה. וישב עצמו, פי היה פילוסוף בר-הבנה: מה לי

אבל אדם שאוחז את עצמו לכזה חכם, שלא יכול לדבר עם אנשים, גם לא יכול לנשא אישה, כי שום אישה לא תהיה מתאימה מספיק לפי איך שהוא אוחז מעצמו שהוא כל כך חכם.

ואמר בְּדַעְתּוֹ: אִם אִשָּׁא אִשָּׁה בְּכָאן, מִי יֵדַע מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמֶּנִּי? אֵלֶּךְ וְאֲשׁוּב לְבֵיתִי לְמַעַן יֵרְאוּ מַה שֶׁנַּחֲזִיק מִמֶּנִּי, שְׁהֵיִתִי נֶעַר קָטָן, וְעֲבָשׁוּ בְּאֵתִי לְגִדּוּלָה כְּזוֹ! וְהֵלֶךְ וְנָסַע לְבֵיתוֹ, וְהָיָה לוֹ יְסוּרֵינָן גְּדוּלִים בְּדַרְךְ, כִּי מַחֲמַת חֲכָמָתוֹ לֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר, וְלֹא הָיָה מוֹצֵא אֲכִסְנָיָא כְּרַצוֹנוֹ, וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים חֲרִפָּה. וְהָיָה נִשְׁלִיךְ פַּעַת אֶת מַעֲשֵׂה הַחֲכָם, וְנִתְחַיֵּל לְסַפֵּר בְּמַעֲשֵׂה הַתָּם:

הַתָּם הֵנִ"ל לְמֹד מְלֹאכֶת רִצְעָנוּת, וּמַחֲמַת שְׁהֵיָה תָם, לְמֹד חֲרִיפָה עַד שֶׁקָּבַל, וְלֹא הָיָה בְּקִי בְּהֶאֱמָנוּת בְּשִׁלְמוֹת. וְנִשְׁאָא אִשָּׁה.

זה הדבר הראשון שהתם עשה, הוא נשא אישה, שאת זה עושים היהודים הכשרים, אדם שמאושר וחי עם השם מתחתן מיד כמו שהשם רוצה.

וְהָיָה מִתְּפָרְנָם מִן הַמְּלֹאכֶת, וּמַחֲמַת שְׁהֵיָה תָם, וְלֹא הָיָה בְּקִי בְּהַמְּלֹאכֶה כֹּל-כֵּךְ עַל פֶּן הָיָה פְּרָנְסָתוֹ בְּדַחַק גְּדוּל וּבְצַמְצוּם, וְלֹא הָיָה לוֹ פִּנְאָא אֶפְלוֹ לְאָכַל כִּי הָיָה צְרִיךְ תְּמִיד לְעֵסֶק בְּמִלְאכָה מַחֲמַת שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל הֶאֱמָנוּת בְּשִׁלְמוֹת, רַק בְּשַׁעַת הַמְּלֹאכָה, בְּשַׁעַת שְׁהֵיָה נֹקֵב בְּמַרְצֵעַ וְהָיָה מְכַנִּים וּמוֹצִיא חֲחוּט הָעַב שֶׁל הַתְּפִירָה בְּדַרְךְ הַרִצְעָנִים, אִזְ הָיָה נוֹשֵׁף חֲתִיכַת לָחֵם וְאוֹכֵל.

וּמִנְהַגוֹ הָיָה, שְׁהֵיָה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְהָיָה רַק מְלֹא שִׁמְחָה תְּמִיד. וְהָיָה לוֹ כָּל הַמְּאָכְלִים וְכָל הַמְּשַׁקְאוֹת וְכָל הַמְּלִבּוּשִׁים. וְהָיָה אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי לְאָכַל! וְהָיָה נֹתֶנֶת לוֹ חֲתִיכַת לָחֵם וְאָכַל. אַחֲרֵי-כֵן הָיָה אוֹמֵר: תֵּן לִי הַרְטָב עִם קְטִינָתִי! וְהָיָה חוֹתֶכֶת לוֹ עוֹד חֲתִיכַת לָחֵם וְאָכַל. וְהָיָה מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר: כִּמְהָ יֵפֶה וְטוֹב מְאֹד הַרְטָב הַזֶּה! וְכֵן הָיָה מְצַנֵּה לְתֵן לוֹ הַבֶּשֶׂר וְשָׂאָר מְאָכְלִים טוֹבִים כִּיּוֹצֵא בֹזָה, וּבְעַד כָּל מְאָכָל וּמְאָכָל הָיָה נֹתֶנֶת לוֹ חֲתִיכַת לָחֵם, וְהוּא הָיָה מִתְּעַנֵּג מְאֹד מִזֶּה וְשַׁבַּח מְאֹד אֶת אוֹתוֹ הַמְּאָכָל, כִּמְהָ הוּא מִתְּקַן וְטוֹב, כִּיּוֹצֵא הָיָה אוֹכֵל אוֹתוֹ הַמְּאָכָל מִמֶּשׁ. וּבְאִמַּת הָיָה מְרַגֵּשׁ בְּאִכְלֵתוֹ הַלָּחֵם טַעַם כָּל מְאָכָל וּמְאָכָל שְׁהֵיָה רוֹצֵה מַחֲמַת תְּמִימוֹתוֹ וְשִׁמְחָתוֹ הַגְּדוּלָה.

רבינו מספר לנו פה שעל ידי תמימותו הגדולה הוא זכה להרגיש את כל סוגי הטעמים באוכל שלו, כמו במן, כמו שחכמינו זכרונום לברכה אומרים (עיין רש"י במדבר יא, ה) שהרגישו בזה את כל הטעמים, חוץ משום ובצל כי זה לא טוב לאישה בימי הריונה ובימי ההנקה.

יכולים עוד לזכות בימינו אנו לאכול את המן, אדם שהוא שמח יכול לאכול כל דבר שהוא והוא ירגיש בזה את כל הטעמים הטובים, ולעומת זאת אדם שלא שמח יכול לאכול את האוכל הכי טוב אבל הוא לא מרגיש שום טעם בזה. את זה ראיתי לפני שנים כשפתחנו את הישיבה הקדושה, אז עדיין לא היה תמיכה מהממשלה אז לא נתנו לאכול, נתנו רק 'לחם'; ביום שכבר היתה 'חמאה' למרוח על הלחם זה כבר היה 'סעודה עשירה', [ראש הישיבה שליט"א אמר לאחד מאנשי שלומינו: אתה זוכר שהיינו מתחלקים עם פרוסת הלחם, אתה אכלת את החלק הפנימי של הלחם ואני אכלתי את הקצה?...] אבל הבחורים ישבו בחדר האוכל כל

כך שמחים ומאושרים, ברוך השם יש מקום שיכולים לומר משניות, הם הרגישו בלחם הפשוט את כל הטעמים, זה היה פלא לראות את זה, הבחורים הגיעו הרי מישיבות אחרות ששם נתנו הכל, שבארוחת בוקר היה: ביצים קשות, ביצים רכות וחביתות וכן הלאה, אבל לא היה להם טעם בזה, וזה לא שימח אותם, ואם הטבח הביא את האוכל באיחור של חמש דקות כבר זרקו על הטבח את האוכל בפרצוף ... ופה הם יושבים עם כזה שמחה ממש כמו שהם מרגישים את כל הטעמים באוכל, כי כששמחים הכל טוב.

וְכֵן הָיָה מְצַנֵּה: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי שֶׁכֶר לְשִׁתּוֹת! וְנִתְנָה לוֹ מִיָּם. וְהָיָה מְשַׁבַּח כִּמְהָ יֵפֶה הַשֶּׁכֶר הַזֶּה. תֵּן לִי דְבִשָּׁה! וְנִתְנָה לוֹ מִיָּם, וְהָיָה מְשַׁבַּח גַּם-כֵּן כְּנ"ל.

היו חסידי ברסלב שהיו קוראים למים 'הבירה של התם', כדי לחיות עם השכל של התם שיכולים להיות מאושרים אפילו עם מים במקום בירה.

תֵּן לִי יַיִן וְכוּ' כִּיּוֹצֵא בֹזָה! וְנִתְנָה לוֹ מִיָּם, וְהָיָה מִתְּעַנֵּג וּמְשַׁבַּח אוֹתוֹ הַמְּשַׁקָּה כִּיּוֹצֵא הוּא שוֹתֶה אוֹתָהּ מִמֶּשׁ.

וְכֵן בְּמִלְבוּשִׁים הָיָה לָחֵם בְּשִׁתְּפוֹת, לוֹ וְלְאִשְׁתּוֹ פְּעֻלָּין אֶחָד (מְעִיל פְּרוּה חוֹרְפִי). וְהָיָה אוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַפְּעֻלָּין! כִּשְׁהֵיָה צְרִיךְ לְלִבֵּשׁ פְּעֻלָּין, כִּגוֹן לִילֵךְ לְשׁוּק. וְהָיָה נֹתֶנֶת לוֹ. כִּשְׁהֵיָה צְרִיךְ לְלִבֵּשׁ מְטוֹלִיפ (מְעִיל עֲלִיוֹן) לִילֵךְ בֵּין אַנְשִׁים, הָיָה אוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַמְּטוֹלִיפ! וְהָיָה נֹתֶנֶת לוֹ הַפְּעֻלָּין, וְהָיָה מִתְּעַנֵּג מִמֶּנּוּ, וְהָיָה מְשַׁבַּח: כִּמְהָ יֵפֶה הַמְּטוֹלִיפ הַזֶּה! כִּשְׁהֵיָה צְרִיךְ לְקַאֲפְטִין (קְפוּטָה), כִּגוֹן לִילֵךְ לְבֵית-הַפְּנִסָּת, הָיָה מְצַנֵּה וְאוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַקַּאֲפְטִין! וְהָיָה נֹתֶנֶת לוֹ הַפְּעֻלָּין, וְהָיָה מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר: כִּמְהָ יֵפֶה וְנָאָה הַקַּאֲפְטִין הַזֶּה! וְכֵן כִּשְׁהֵיָה צְרִיךְ לְלִבֵּשׁ יוֹפָא (מְעִיל עֲלִיוֹן מְכוּבֵד), הָיָה נֹתֶנֶת לוֹ גַּם-כֵּן הַפְּעֻלָּין, וְהָיָה מְשַׁבַּח וּמִתְּעַנֵּג גַּם-כֵּן: כִּמְהָ יֵפֶה וְנָאָה הַיוֹפָא הַזֶּה, כְּנ"ל, וְכֵן כִּיּוֹצֵא בֹזָה.

כשלומדים את הסיפור צריכים להעיר שאין הכוונה לומר שהולכים עם בגדים קרועים חס ושלום, זה טעות, התם לא היה הולך עם בגדים קרועים, רק היה מרוצה עם בגד אחד אבל זה לא היה קרוע. השבוע ראיתי אברך שתלויים לו חוטים מהחולצה, ואם החולצה שלו נראית כך, אפשר להבין לבד מה קורה מתחת החולצה שלו, מה קורה מתחת לאתה הראית... ליהודי אסור להיות לבוש כך, בפרט חסיד ברסלב, אברך צריך לדאוג לעצמו לבד, קיבלת בגדי הלבשה חדשים לחתונה וזה כבר התחיל להיקרע, תלך לקנות בגדים חדשים, לא לזה רבינו התכוון עם התם שילכו עם בגדים קרועים.

וְהָיָה רַק מְלֹא שִׁמְחָה וְחֲדוּה תְּמִיד.

אל תחשבו שהתם לא היה אדם נורמלי, ושהוא לא היה צריך אוכל, שתיה, ובגדים, ולא הפריע לו כלום, בוודאי הוא היה אדם נורמלי, כמו שרבינו אמר את הלשון: "והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות וכל המלבושים", רואים מזה שבדרך כלל כן היה לו את כל הדברים שהוא ביקש מאשתו, היה לו את המרק, את הדייסה, את הבשר ושאר המאכלים; ואת כל המשקאות, את הבירה, את המי דבש, את היין ושאר המשקאות, וכל הבגדים, היה לו מעיל פרווה משלו, מעיל עליון, קפוטה, ומעיל עליון מכובד; אלא רבינו מספר פה שכאשר קרה ואשתו לא הספיקה להכין לו ארוחת ערב, או כשאשתו לא הספיקה לקנות לו את המשקה שהוא אוהב, או להביא את הבגדים מהמכבסה ומהניקוי יבש, הוא היה מרוצה עם מה שהיא הביאה לו, הוא היה שמח עם כל

מה שהיא הביאה לו במקום האוכל הרגיל, ובמקום המשקה הרגיל והבגדים הרגילים, הוא לא התחיל להשתולל ולצעוק 'מדוע לא יכלת לסדר לי אז זה?!'

פְּשֵׁהִיָּה גּוֹמֵר הַמְּנַעַל, וּמִן הַפֶּתֶם הָיָה לוֹ שְׁלֹשׁ קְצוּוֹת, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל הָאֲמֵנוֹת בְּשִׁלְמוֹת, פִּנ"ל, הָיָה לוֹקֵחַ הַמְּנַעַל בְּיָדוֹ וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ אוֹתוֹ מְאֹד, וְהָיָה מְתַעֲנֵג מְאֹד מִמֶּנּוּ וְהָיָה אוֹמֵר: אֲשֶׁר־יִפֶּה בְּמָה יִפֶּה וְנִפְלָא הַמְּנַעַל הַזֶּה! כְּמָה מְנַעַל שֶׁל דָּבָשׁ וְצוֹקִיר הַמְּנַעַל הַזֶּה! וְהָיְתָה שׂוֹאֵלֶת אוֹתוֹ: אִם-כֵּן מִפְּנֵי מָה שְׂאֵרֵי רְצֵעָנִים נוֹטְלִים שְׁלֹשָׁה זְהוּבִים בְּעַד זֶגֶג מְנַעַלִּים, וְאַתָּה לוֹקֵחַ רֶק הַצִּי טְאֲלָעַר (הַיְנוּ זְהוּב וְחַצִּי)? הַשִּׁיב לָהּ: מָה לִּי בְּזֶה? זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי, וְעוֹד: לְמָה לָּנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵי? הֲלֹא נִתְחַלֵּל לְחַשֵּׁב כְּמָה וְכְמָה אֲנִי מְרִיחַ בְּמִנְעַל זֶה מִיַּד לִיד: הָעוֹר הוּא בְּכָךְ, הַזֶּפֶת וְהַחֹמֵטִים וְכו', בְּכָךְ, וְשְׂאֵרֵי דְבָרִים כִּיּוֹצֵא בְּזֶה, בְּכָךְ, לְאַפְקִים, בְּכָךְ; וְעַתָּה אֲנִי מְרִיחַ מִיַּד לִיד עֲשֶׂרָה גְדוּלִים, וְמָה אֲכַפֶּת לִי רוּחַ כְּזֶה מִיַּד לִיד? וְהָיָה רֶק מְלֵא שְׂמֵחָה וְחֵדוּהָ תָּמִיד.

וזה היה הסוד של התם, הוא תמיד הסתכל רק על עצמו, הוא אף פעם הוא לא הסתכל על אחרים, לכן הוא היה שמח ומאושר תמיד. כשמתבוננים היטב רואים שהדבר היחיד שלא נותן לאדם לגדול ולהצליח זה כי הוא מסתכל תמיד על אחרים, והוא חושב כל הזמן על אחרים... 'להוא יש שטריימל כזה יפה', 'ולזה יש טלית כזו יפה', 'ההוא הוא אדם שמח', 'ההוא תמיד רגוע, הילדים שלו תמיד נחמדים ומסודרים', 'ההוא נראה יפה, הוא נראה טוב', 'לזה יש בית יותר טוב, זה לא בסוף הרחוב רק באמצע הרחוב, יש לו חלונות בכל הכיוונים...' ההוא התחתן יותר טוב ממני' [איך הוא יכול לדעת את זה...?!] - כל הדברים הללו מפריעים לאדם לפרוח ולהצליח, לכן אדם צריך להסתכל רק על עצמו, להודות להשם על מה שיש לו, 'ברוך השם יש לי שטריימל יפה', 'ברוך השם יש לי טלית יפה', 'ברוך השם אני נראה טוב', 'ברוך השם שיש לי בית', 'ברוך השם שאני שמח', 'ברוך השם שיש לי אישה וילדים'.

כי באמת לא מגיע לי כלום, וכל מה שיש לי זה מתנה מהשם. מוהרא"ש זכרונו לברכה היה אומר תמיד שילכו לכל הפחות פעם בחודש לבית חולים לקיים את המצווה של ביקור חולים. מוהרא"ש היה אומר, שחוץ מהמצווה שמקיימים בביקור חולים, האדם גם נהיה שמח ואין לו טענות על השם, כי הוא מתחיל לראות שהצרה שלו, והקשיים שהוא עובר, זה עדיין בחסד גדול והצרה לא כל כך גוראה, והוא מתחיל להודות להשם שהוא בריא, שהוא יכול ללכת ולבוא, הוא יכול לאכול ולשתות וכו' וכו'. אני אומר שאין הכוונה דווקא ללכת עד בית החולים, בפרט בימים אלו שבתי החולים לא מכניסים מבקרים כרגיל, אלא יכולים לקיים את זה כשהולכים לבקר סבא וסבתא ששוכבים במיטה בבית, וכך יתחילו להודות להשם שאנו בריאים.

אדם שידוע שלא מגיע לו כלום, הוא לא צריך כלום, ואין לו כלום - הוא תמיד שמח, כי כל זמן שיש לו משהו הוא מפחד שאולי יקחו לו את זה, אולי יקרה משהו, אבל כשהוא לא צריך שום דבר הוא שמח תמיד.

היה חסיד ברסלב, בשם רבי ישראל קארדונער זכרונו לברכה, כותב תלמידו רבי ישראל בער אודעסער ז"ל בספר 'ישראל סבא', [החלק הראשון של הספר זה מאוד יפה, רואים איך שחסידי ברסלב חיו עם דבקות בהשם, עד החלק השני ששם מדובר כבר על השגעון של ג...]

שרבו, ר' ישראל אכל כל חייו רק לחם וחמאה, והוא היה מרוצה עם זה.

וזה לא נאמר רק 'בגשמיות' זה נאמר גם על 'רוחניות'; לאדם אסור להסתכל על אחרים אפילו כשזה מגיע לרוחניות, 'חבר שלי מתפלל יותר טוב ממני', 'חבר שלי לומד יותר ממני', זה קשור אלי, 'ברוך השם שאני מתפלל', 'ברוך השם שאני לומד', ומה שהולך אצל אחרים זה לא קשור אלי כלל, זה מעשה שלו וזה מעשה שלי.

כשמתנהגים בדרכיו של התם, להיות שמחים ומאושרים מכל דבר, נהיים לבסוף מרוממים, כמו שהתם זכה לבסוף שהמלך מינה אותו לשר על כל השרים.

לשיר עם הציפורים

תודה להשם שהתחילו ימי הקיץ, עכשיו, בחודש ניסן, זה הזמן שהציפורים בונים את הקן שלהם, בבוקר כשאני הולך ברחוב אני שומע את הקול שלהם איך הם מצפצפים, הם אומרים אז שירה להשם, כל כך נעים להצטרף לשירתם להודות ולהלל להשם. כשקמים מאוחר ברגע האחרון, כל היום נהייה בחיפזון, ואין כבר זמן לכלום, אבל כשקמים בבוקר לפני שמתחילים להיות טרודים זה ממש תענוג לטייל ברחוב ולשיר יחד עם הציפורים להשם, משוחחים עם השם, ומוודים ומהללים את השם על כל הטוב שיש. פעם אחת רבינו הקדוש אמר לביתו שרה, בשעה שהוא הלך לטייל איתה: "אם היית זוכה לשמע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה להשם יתברך, כמה יפה ונאה כששומעים השירה שלהם וטוב מאד להתבודד ביניהם (שיחות הר"ן, סימן קסג)."

באמת לא תכננו לשכור מקום לבחורים עבור הקעמפ למשך שבועות הקיץ, בשנה שעברה היינו רק בקרית ברסלב - ליבערטי, במשך שבועות הקיץ, אבל מכיוון שראיתי שאנו עוברים את הפרשיה וכו' וכו' החלטתי שכן נשכור השנה קעמפ עבור הבחורים, מוהרא"ש לימד אותנו: "כשאדם מקבל סטירה לא מחזירים סטירה אחת, מחזירים כמה סטירות"; איך שלא יהיה, אני יושב בקעמפ יותר זמן עם הבחורים ומוסרים שיעורים כל היום, אז אני רוצה להתחיל את הישיבה עם התחדשות כמו שהתחלנו לפני שלש עשרה שנה בשנת תשס"ט כשפתחנו את הישיבה, אשב בעזרת השם עם עשרים בחורים ואחזק אותם כל הקיץ, לכן ביום חמישי שעבר נסעתי להרים לחפש מקום לקעמפ לבחורים, בהיותי בהרים הרגשתי טעם נפלא ומתוק בהתבודדות, הרגשתי איך שהעשבים שרים להשם ושרתי יחד איתם [ראש הישיבה שלי"א התבטא: רבינו באמת אמר שאדם יכול לזכות לשמוע את השירה שלהם, אני לא שומע את זה, אבל אני מרגיש שהם שרים, יכול להיות שאני מרגיש את זה מכיוון שאני מאמין ברבינו שאומר שכל עשב שר את השירים שלו להשם, לכן אני כבר חושב שאני מרגיש את השירה שלהם, אבל אתה הרי גם ככה, כשאתה מרגיש את ההנאה שאתה יושב ברכב היפה שלך, וכי מה אתה מרגיש? זה גם כי אתה שמעת שרכב יפה זה הנאה עד שאתה חושב שאתה כבר מרגיש את זה...].

בואו נלך הביתה ונעשה סעודה יפה, אל תעשה מריבות עם אשתך אם חסר משהו כזה או אחר בסעודה, תהיה שמח עם מה שיש לך כן, תשיר ותרקוד עם הילדים, כך תרגיש את כל סוגי הטעמים בחלה כמו התם.

השם יעזור שנזכה לדורות ישרים. אם נציית לרבינו יהיה לנו חיים יפים, אמן.







